

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Vegotex International S.A. v. Belgia* - [49812/09](#)**

Hotărârea din 10.11.2020 [Secția a III-a]

Articolul 6

Proceduri administrative

Articolul 6-1

Proces echitabil

Datorie fiscală prescrisă prin efectul retroactiv al unei hotărâri judecătorești, însă reînstituită în timp ce procesul era pendinte, cu scopul de a se asigura certitudinea juridică, prin intermediul unei legislații retrospective, dar previzibile: *nicio încălcare*

În fapt – În 1995, autoritățile fiscale au corectat o declarație fiscală depusă de compania reclamantă și a aplicat o sancțiune de 10% din suma datorată. Compania a depus o contestație. În octombrie 2000, autoritățile fiscale i-au trimis o somație de plată, care prevedea expres că scopul somației consta în întreruperea prescripției datoriei fiscale.

Printr-o hotărâre din 10 octombrie 2002 – în timp ce cazul era pendinte în fața primei instanțe – Curtea de Casație a adoptat o linie jurisprudențială nouă, în sensul în care acest tip de somații nu întrerupea prescripția în asemenea cazuri. Prin urmare, recuperarea datoriei fiscale era prescrisă din 15 februarie 2001 (o dată anterioară apariției acestei jurisprudențe).

Prima dată, compania reclamantă a făcut trimitere la această jurisprudență în aprilie 2004, în fața Curții de Apel. Totuși, în iulie 2004, legislativul a intervenit pentru a anula această evoluție și pentru a reînstitui practicile administrative anterioare pe calea unei legi care era imediat aplicabilă în cazul procedurilor pendinte. Legislația a fost aplicată în cazul reclamantei de Curtea de Casație, care i-a respins ulterior recursul.

În drept - Articolul 6 § 1: La data la care a formulat contestația, compania reclamantă se afla în poziția în care se putea aștepta în mod legitim că recuperarea datoriei sale fiscale va fi declarată ca prescrisă în conformitate cu jurisprudența nouă a Curții de Casație. Intervenția legislativului a condus, cu toate acestea, la reluarea procesului de recuperare și la impunerea sancțiunii relevante în cazurile în care, potrivit acestei jurisprudențe noi, perioada de prescripție a expirat deja, chiar dacă o asemenea expirare nu a fost încă stabilită printr-o hotărâre a tribunalului. Aceasta a fost situația companiei reclamante. Prin urmare, faptul că datoria fiscală a reclamantei nu a fost considerată, într-un final, ca fiind prescrisă, a fost doar un rezultat al aplicării retroactive a legislației contestate. Intervenția legislativului a fost, așadar, influențată în mod decisiv de soluția judiciară a litigiului în care statul era parte.

Acolo unde procedurile fiscale puteau conduce la aplicarea unei sancțiuni, ele se încadrau, cu siguranță, în noțiunea de „acuză de natură penală”, potrivit semnificației autonome date acestui termen de către Curte (criteriile *Engel*). În mai multe cazuri referitoare la prescripție în procedurile penale în baza articolelor 6 sau 7 din Convenție, Curtea nu a reținut vreo încălcare a acestor prevederi, evidențiind că acuzațiile aduse reclamantilor nu s-au prescris încă la data la care legislația în discuție a intrat în vigoare. Totuși, în acest caz, prescripția aplicabilă datoriei fiscale a reclamantului expirase deja atunci când legea nouă a intrat în vigoare. Acestea fiind spuse, de vreme ce sancțiunile fiscale nu făceau parte din „nucleul dur” al dreptului penal, garanțiile articolului 6 nu erau aplicabile, în mod necesar, cu o stringență deplină în asemenea cazuri.

Următoarele argumente au convins Curtea că aplicarea retrospectivă imputată era, fără îndoială, o măsură justificată. Ea nu a fost doar o măsură de salvagardare a intereselor financiare ale statului.

Așa cum se putea vedea din hotărârile pronunțate de Curtea Constituțională și de Curtea de Casație – care nu au identificat vreo greșeală în intervenția legislativului – certitudinea juridică a fost subminată prin hotărârea Curții de Casație din 10 octombrie 2002. Confirmând legalitatea practicii administrative anterioare, a cărei legitimitate nu a fost pusă la îndoială în mod serios, prevederea retrospectivă în discuție a urmărit să neutralizeze efectul acestei jurisprudențe, care era ea însăși retrospectivă. Intervenția legislativului nu a fost, așadar, imprezvizibilă, de vreme ce a urmărit să reafirme intenția originală a autorității administrative.

Mai mult, intervenția a mai urmărit să asigure faptul că impozitele erau plătite de cei răspunzători, evitând, astfel, discriminarea arbitrară a diferitor plătitori de impozite.

Aceste scopuri urmărite de legislativ trebuiau înțelese în lumina cronologiei cazului. Înainte de Tribunalul de Primă Instanță, compania reclamantă nu s-a bazat pe pretenția că recuperarea datoriei sale era prescrisă. Până la pronunțarea hotărârii Curții de Casație din 10 octombrie 2002, însăși compania – ca și alți plătitori de impozite – părea să considere că termenul de prescripție era întrerupt de somația de plată. Abia după pronunțarea acestei hotărâri compania reclamantă a sperat, mai curând pe neașteptate, să beneficieze de jurisprudența nouă. În consecință, compania reclamantă putea să nu fie surprinsă de răspunsul legislativului.

Prin urmare, intervenția imputată a urmărit, într-adevăr, un motiv constrângător de interes general: să restabilească întreruperea prescripției prin somațiile de plată trimise cu mult înainte de hotărârea Curții de Casație din 2002, permițând astfel rezolvarea litigiilor din fața tribunalelor și fără a afecta drepturile plătitorilor de taxe.

Concluzie: nicio încălcare (unanimitate).

(Vezi, de asemenea, *OGIS-Institut Stanislas, OGEC Saint-Pie X și Blanche de Castille și alții v. Franța*, [42219/98](#) și [54563/00](#), 27 mai 2004, [Nota informativă 64](#), și *National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society și Yorkshire Building Society v. Regatul Unit*, [21319/93](#) et al., 23 octombrie 1997, [Nota informativă](#); într-un sens contrar (încălcare): *Maggio și alții v. Italia*, [46286/09](#) et al., 31 mai 2011, [Nota informativă 141](#), *SCM Scanner de l'Ouest Lyonnais și alții v. Franța*, [12106/03](#), 21 iunie 2007, [Nota informativă 98](#), și *Arnolin și alții v. Franța*, [20127/03](#) și alți 24, § 76, 9 ianuarie 2007, [Nota informativă 93](#)).

Curtea a constatat, în unanimitate, că nu a existat nicio încălcare a articolului 6 § 1 din perspectiva substituirii motivelor de recurs efectuate de Curtea de Casație din oficiu. Acest tribunal nu a încălcat dreptul la o procedură adversarială sau dreptul de acces la un tribunal, de vreme ce companiei reclamante i s-a acordat posibilitatea să răspundă la observațiile procurorului care a solicitat substituirea.

Totuși, Curtea a constatat o încălcare a articolului 6 § 1 din cauza duratei procedurilor (calculate de la data la care compania reclamantă a fost informată despre intenția autorității fiscale de a rectifica înapoierea impozitului și de a impune o sancțiune).

Articolul 41: constatarea unei încălcări a constituit o satisfacție echitabilă suficientă pentru acoperirea prejudiciului moral; capătul de cerere privind prejudiciul material – respins.